

Eierskapsreformen må gis et faglig innhold

– Legeforeningen gir sin fulle støtte til at staten overtar ansvaret for spesialisthelsetjenesten og at tjenesten skilles ut av forvaltningen og organiseres i nye, regionale helseforetak.

Det sier president Hans Petter Aarseth og understreker spesielt behovet for at medisinsk kompetanse blir en gjennomgående premisse i den nye strukturen (1).

– Vi mener det er riktig at hele spesialisthelsetjenesten overføres til staten og at spesialisthelsetjenesten inkludert avtalene med de privatpraktiserende spesialister, samles på én hånd. Klar ansvarfordeling og bedre samarbeid mellom sykehusene og primærhelsetjenesten er viktig for at et nivå ikke kan skyve ansvaret over på et annet, slik at pasienter ikke får den helsehjelp de trenger, sier Aarseth.

Leger i styret

– Rammen for reformen som presenteres i denne omgang, må kombineres med en innholdsreform som tar utgangspunkt i de faglige sidene ved helsetjenesten. Vi forutsetter derfor at det må være medisinsk kompetanse i helseforetakets styre, og sykehusene må gis rammebetingelser til å videreutvikle og fornye egen kompetanse ved å prioritere utdanning og forskning, understreker han.

En gruppe leger har skrevet en motmelding til høringsnotatet fra Sosial- og helsedepartementet (2). Legeforeningen har forståelse noen av problemstillingene motmeldingen tar opp, bl.a. farene ved foretaksmodellen hvis den primært blir brukt som et økonomisk virkemiddel.

– Legeforeningen oppfatter at denne frustrasjonen er et forsvar for helsetjenestens verdigrunnlag. Legeforeningen er enige i behovet for å styrke helsetjenestens verdigrunnlag, og mener at denne reformen kan være et virkemiddel for å nå dette. Gjennom innføring av foretaksmodellen og samling av spesialisthelsetjenesten på statens hånd legges strukturelle rammer som kan gi bedre kår for helsetjenestens kjerneoppgaver, sier Aarseth.

Legeforeningen retter et kritisk søkelys mot at reformen ikke må åpne for privatisering av de offentlige helsetjenestetilbudene. – Dette må være en absolutt forutsetning for loven, og må tydeliggjøres i premissene. Legeforeningen vil understreke at vi ønsker en helsetjeneste basert på offentlig ansvar og solidaritet, og reformen må ikke undergrave dette, sier Aarseth.

Avtaleverk

– En vellykket reform er avhengig av et nytt avtaleverk, og Legeforeningen vil gjøre sitt for å bidra til et avtaleverk som støtter opp under intensjonene med reformen, sier Aarseth. Grunnleggende rettigheter og plikter må ivaretas sentralt, men partene bør gi hverandre anledning til å tenke helt nytt.

– Legeforeningen betrakter de endringer i eierforhold og styringssystemer som det nå legges opp til som en interessant og ganske avgjørende mulighet til å få et avtaleverk i sykehussektoren som kan bli et nødvendig virkemiddel for å nå helsepolitiske og pasientrettede mål, sier Aarseth.

Ellen Juul Andersen
Informasjonsavdelingen

Litteratur

1. Statlig overtakelse av sykehus. Høringsnotat. <http://odin.dep.no/shd/norsk/publ/hoeringsnotater/030071-080006/index-dok000-b-n-a.html> (20.3.2001)
2. Motmelding til høringsnotat fra Sosial- og helsedepartementet om statlig overtakelse av spesialisthelsetjenesten og forslag til lov om helseforetak m.m. <http://www.nkf.no/nkf/Sykehus/motmeld.htm> (20.3.2001)

Vil ikke åpne for privatisering

I et møte helseminister Tore Tønne 6. mars fikk organisasjonene utdype sine synspunkter på prosessen rundt statlig overtakelse av sykehusene. Spørsmålet om privatisering av spesialisthelsetjenesten som fikk stor oppmerksomhet. Utgangspunktet er de ulike syn på Sosial- og helsedepartementets forslag om endring i lov om spesialisthelsetjeneste, § 39 Samarbeid med andre m v. Denne teksten har vært oppfattet av noen som en åpning til privatisering. Spørsmålet har også vært drøftet i Legeforeningen uten at foreningen har funnet grunnlag for en slik tolkning. Tønne understreket sterkt at det ikke var hensikten å åpne opp for privatisering. Departementet vil se nøye på disse formuleringene for å rydde bort eventuelle misforståelser før proposisjonen legges fram for Stortinget 6. april.

Hans Asbjørn Holm
Visesekretær

Enhetlig ansvar vil motvirke ulikheter

Stortinget mottar lovproposisjonen om statlig overtakelse av spesialisthelsetjenesten 6. april, basert på 300 høringsuttalelser. Reformen skal iverksettes fra 1.1. 2002, og sykehusene skal organiseres som selvstendige rettssubjekter.

Det fastslo Lars Erik Flatø, statssekretær i Sosial- og helsedepartementet, da han 20. mars innledet til debatt på Akademikernes konferanse Statlige sykehus – hva nå?

– Enhetlig ansvar vil bidra til å motvirke ulikheter i befolkningen og skape bedre tilgjengelighet til tjenestetilbudet mellom fylkene og gi mer helse for hver krone, sa Flatø.

– Statlig overtakelse vil være bedre fordi en overgang fra 19 til én eier vil gjøre administrasjonen mer effektiv og på en helt annen måte enn i dag legge til rette for samordning mellom sykehusene, mente Flatø.

Han sa at prinsippet om at sykehusene skal ut av den offentlige forvaltning, vil være en viktig drivkraft for å utnytte medisinsk-teknologisk utstyr ved sykehusene bedre. – At virksomheter blir selvstendige arbeidsgivere vil også bety bedre lokalt tilpasset personalpolitikk, sa han.

Statssekretæren understreket at reformen vil føre til en tydeligere klargjøring mellom fag, administrasjon og politikk og at et klarere skille også vil legge bedre til rette for at politikere kan spille rollen som pasientenes ambassadører.

President Hans Petter Aarseth sa at den nye reformen vil bidra til at politikernes rolle blir synliggjort. – Legeforeningen er ikke fornøyd med dagens situasjon, og det er en misforståelse å tro at lokal styring har bidratt til en bedre helsepolitikk, sa han.

Frank Aarebrot ved Universitetet i Bergen understreket at han som statsviter ønsker re-

formen velkommen. Han spådde at reformen vil føre til stor turbulens og sa at debatten som følger i kjølvannet av reformen, kanskje blir viktigere enn reformen i seg selv.

Jan Grund, Bedriftsøkonomisk Institutt – BI, mente at reformen er den største og mest utfordrende omstrukturering i norsk historie. – Man må unngå for detaljert statlig styring fra Stortinget, og det må ikke flyttes for mye makt inn i Sosial- og helsedepartementet, sa han. Han håpet at Stortinget vil se seg opp-gaven verdig.

Stortingsrepresentant Sonja Sjøli (H) berømmet helseminister Tore Tønne for at han tar ansvar og sa at Høyre i utgangspunktet er positive til intensjonen i reformen, men at det er rom for betydelige forbedringer.

Lise B. Johannessen
Informasjonsavdelingen